

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE OLDEST SLOVENE DAILY IN OHIO

Commercial Printing of All Kinds

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), APRIL 23, 1946

STEVILKA (NUMBER) 80

OGLAŠAJTE V NAJSTAREJŠEMU SLOVENSKEMU DNEVNIKU V OHIO

Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

Japonski kabinet položil ostavko

TOKIO, 22. aprila. — Kabinet premijera barona Kišura Šidare, ki je bil na vladnem krmlju skozi zadnjih šest mesev politične razburkanosti na japonskem, je danes položil ostavko.

Uradna izjava, ki je bila objavljena ob tej priložnosti, pravi, da se je kabinet odločil za ta korak, da pomaga stabilizirati politični položaj, prečeno živilsko krizo, nezaposelnost, inflacijo in druge probleme, pred katerimi se država dežela.

Izjava dalje pravi, da kabinet smatra, da je izpolnil svojo glavno nalogo, ko je izpeljal vrnitev članov poslanske zbornice, pri katerih ni nobena stranka imela več kot eno tretjino vseh glasov.

Največje zastopstvo v poslanski zbornici ima konservativna liberalna stranka, katere vodja je Hiro Hatojama.

Cangčun v oblasti komunistov

CUNGKING. — Kitajska nacionalistična vlada je danes prijavila, da so komunisti v popolni oblasti Cangčuna, glavnega mesta Mandžurije, in da vsa znana vojska kažejo, da bodo komunistične čete zavzele tudi Mukden, največje mesto od tam unaknejo sovjet-ke okupacijske čete.

Ameriški poslanik gen. Marshall se je v naglici vrnil iz Zedinjenih držav na Kitajsko, da posreduje v širši se civilni vojni med komunističnimi in nacionalističnimi armadami v Mandžuriji (severni Kini.)

Uoden padec z mostu

Harvey A. Lemon, star 31 let, ameriški, ki je živel pri sestri na 2000 Superior Ave., je bil najden mrtav na Superior mostom, s katero je padel 200 čevljev globoke. Prepeljan je bil v St. Vincent Charity bolnišnico, kjer je umrl. Poglasen mrtv. Lemon je bil 9. septembra uposlen pri Motor Co., kot "shipping agent".

Večera velikonočna nedelja

Cleveland že dolgo ne pomni tako krasne velikonočne nedelje, kot smo jo imeli letos. Računa se, da je spričo naravnost sijajnega sončnega dneva obiskalo mestne parke nad 300.000 ljudi. Zlasti v Wade parku v bližini Umetnostnega muzeja je bilo pravo gnečo. Amaterski fotografi so vsepolno snemali slike in policija je imela polne roke dela z urejenjem prometa. Umetnostni muzej je obiskalo 15.000 ljudi.

Restavracija oropana

V nedeljo zvečer je v priročni restavraciji, ki jo vodi nekdo, kot 200 gostov neki ropar izprijel blagajničarko Southern Electric Co., E. 18 St. in Euclid, vredno \$2.035, ne da bi bil kdo opazil. Gostov to opazil. Ko je roparju pokazala Miss Helen Avran neznane stvari v spodnje prostore v restavraciji, da ga spravi v varnost, ropar je pristopil k nji z revolverjem v roki neki okrog vratu. Ropar je vzel denarja, ki je uročila denarja, da je onesvestena na tla. Potem je hitro odšel miliciji in v mirno odšel iz prostorov, ne da bi opazil kakšno pozornost.

Varnostni svet utegne obnoviti iransko preiskavo

Angleži trdijo, da se je iranska vlada podala vsled pritiska od strani Rusije

NEW YORK, 22. aprila.—Neki britski delavski poslanec, ki se je baš vrnil iz Irana v London, je izjavil, da ne dvomi, da se je iranska vlada pridružila Rusiji v zahtevi na varnostni svet vsled pritiska, in kot posledica tega se je danes tukaj pojavilo gibanje, da varnostni svet odredi tozadevno preiskavo.

Britski delavski poslanec Michael Foot je vladni v Londonu poročal, da se bo iranska samostojnost jamčila edino na ta način, ako se pošlje v Iran komisija Združenih narodov, ki bo preiskala umaknitev sovjetskih čet iz omenjene dežele.

Isti poslanec je med drugim rekel, da je Rusija v Iranu izpovedovala vse, kar je hotela, predno je podala izjavo za umaknitev vojaštva iz dežele.

Ko se torej varnostni svet jutri iznova snide, bo Anglija najbrže zahtevala obravnavanje tega vprašanja, medtem ko bo zadeva Francovega režima politisjena na stran. V tem bo imela Anglija tudi podporo Zedinjenih držav, kakor kažejo vsa znamenja.

Vrhovni zvezni sodnik Stone nenadoma umrl

WASHINGTON, 22. aprila. — Danes je umrl v starosti 73 let predsednik vrhovnega zveznega sodišča Harlan F. Stone, ki je zbolel, ko je sedel v sodnem stolu. Pet ur nato je izdihnil. Zadelja ga je možganska kap.

Njegovo obolenje je bilo prvotno diagnosticirano kot lahak napad slabe prebave in zdravnik, ki ga je preiskal, je svetoval, da si vzame nekaj dni počitka na domu.

Ko je nastopila smrt, so bili navzoči njegova žena in dva sinova.

Jackson utegne biti imenovan predsednikom sodišča

Pokojni sodnik, ki je zaslovel radi svojih liberalnih nazorov, je bil imenovan predsednikom vrhovnega sodišča od predsednika Roosevelta, članom sodišča pa ga je imenoval leta 1925 tedanji predsednik Coolidge.

Smrt sodnika Stone-a pomeni, da bo vrhovno sodišče začasno štelo samo sedem članov. Sodnik Robert H. Johnson se nahaja v Nuernbergu kot glavni ameriški prosekutor proti nacijskim voditeljem. Tukaj se je nocoj govorilo, da utegne predsednik Truman imenovati Jacksona za predsednika vrhovnega zveznega sodišča.

Feighan otvarja kampanjo

Nocoj se bo vršila v hotelu "Carter" večerja, na kateri bo kongresnik 20. distrikta Michael Feighan otvoril svojo kampanjo za ponovno izvolitev. Njegov protivnik je bivši kongresnik Martin Sweeney. Demokratska organizacija Ray T. Millerja je izjavila, da bo pri primarnih volitvah v borbi med Feighanom in Sweeneyem zavzemala nevtralno stališče.

PISMO POBIJA KLEVETO O ZATIRANJU VERSKE SVOBODE V SLOVENIJI

Poznana Mrs. Ivanka Glazar, bivačica na Dillewood Rd., je pred par dnevi prejela pismo iz Slavine pri Postojni, katerega ji je pisala Lucija Bele, žena njenega brata. Iz pisma citiramo naslednji značilen odstavek:

"Kakor pišeš, je pri vas v Ameriki mnogo propagande o tem, da pri nas vera ni svobodna, da preganjajo duhovnike in da so cerkve zaprte. Moram ti povedati, da to je gola laž. Ti veš, kakšna propaganda se je vršila poprej pri nas od strani ljubljanskih izdajalcev v besedi in pisavi proti partizanom in Osvobodilni fronti, tako da ni čudno, da so mnogi zapletljaji.

"Sedaj je razglašena popolna svoboda za vse tiste zapeljance, samo za zločince ne. Slednji so prišli in še prihajajo pred ljudsko sodbo, ki je stroga, toda pravična. Kar se tiče vere, je pa bolj svobodna, kakor prej, ker prej so jo mnogo izrabljali v politične namene. Še krščanski nauk je sedaj v Šoli, česar Italijani prej niso pustili."

108 oblačilnih družb obtoženih od urada OPA

WASHINGTON. — Administracija za civilno produkcijo je danes naperila obtožbo kršenja raznih odredb proti 108 oblačilnim podjetjem. Obenem je bilo poročano, da 27 trgovin izmed 28, katere se je preiskalo, prodaja oblačila, pri katerih izdelavi se je kršilo odredbo za konserviranje tekstilov.

Preiskava, ki je bila izvedena širše dežele, je tudi odkrila, da 82 oblačilnih tovarn izdeluje kratke suknje, katerih dolžina znaša manj kot 33 palcev, kar je v nasprotju z odredbo OPA. Od tistega časa je administracija za civilno produkcijo preklcala tozadevno odredbo, da je na tisoče žensk moglo nabaviti nove pomladanske suknje.

Poleg tega se je dognalo, da oblačilne tovarne kršijo mnogo drugih odredb za konserviranje tekstilov, na primer: da izdelujejo več kot 25 palcev dolge ženske "žakete"; da imajo ženske kratke suknje po več kot dva žepa; da so krila istih preobširna, in da se po dve ali več oblačil prodaja po cenli, ki je bila določena za eno enoto.

Med oblačilnimi tovarnimi, ki so obtožene teh kršitev za konserviranje tekstilov, se nahajajo nekateri najbolj znane firme v deželi.

TRGOVINA BO ZAPRTA

Mr. Anton Anžovar sporoča, da bo njegova modna trgovina zaprta v sredo in četrtek radi selitve v nove prostore na 6214 St. Clair Ave., kjer se bo trgovino otvorilo v petek, 26. aprila.

POBIRANJE ASESMENTOV

Jutri večer, 24. aprila se bo pobiralo asesment za društva, ki zborujejo v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Članstvo se prosi, da to upošteva in plača ob času. Društva, ki zborujejo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. bodo pobirala asesment v četrtek, 25. aprila.

Prvi odzivi za otroško bolnico

Kri za kri; kri je živa; kri ni voda!

To je slovenska kri, ki ostaja kristalno čista v žilah ameriške Slovenije.

Ko je trpela zasramovana, bičana in umirajoča Slovenija, takrat so z njo tudi trpela srca slovenskega izseljenca v Ameriki. Kako bi takrat radi pomagali, toda pota in zveze so bile prekinjene. Kolikrat smo takrat slišali besede: Pomagal bi, če bi Slovenija mogla sprejeti mojo pomoč.

Danes lahko pomagamo. Smo že pomagali in še bomo dali.

Toda sedaj strnimo vse naše sile, pomnožimo vse naše moči in posežimo globoko v žep, da položimo domovini na oltar tiste dolarje, katere smo namenili za otroško bolnico v Sloveniji.

Mr. John Mihelič, naš stanoviten in zahtevljiv Slovenec, ki tako uspešno vodi svojo trgovino na 1170 East 74. cesti, se je izrazil: "Dosti sorodnikov imam onkraj morja, katerim po svoji moči pomagam, toda ideja otroške bolnice je tako lepa in vabljiva, da sva z mojo ženo določila, da darujeva sto dolarjev."

Podružnica št. 39 SANS-a je sprejela njegov upoštevan dar z velikim zadovoljstvom. Hvala, Mr. in Mrs. John Mihelič.

Mr. Matevž Mesec, natakari v klubovnih prostorih SND na St. Clairju, ki je že večkrat naklonil pomoč pomožni akciji, kakor tudi SANS-u, pa je rekel: "Moja delež je zaenkrat petdeset dolarjev. Vsak naj stori svojo dolžnost, pa bo kmalu dovolj denarja za otroško bolnico."

Mr. Mesec ima prav. Da bi se le uresničile njegove besede.

Mr. Antona Janša poznate. Vedno prispeva. Nikoli ne zостаja. Srečala sva se, pa mi je ponudil dvajset dolarjev. Za otroško bolnico, seveda. Končno pa je pristavil: "To še ni vse. Tudi jaz grem na delo ter poprosim moje prijatelje in znance, da podprejo SANS-ov sklad za otroško bolnico v Sloveniji."

Prijatelj Nace Kos mi da dolar. "Tu ga imaš za bolnico. Je kar treba pričeti, da se stvar ne pozabi. V drugič kaj več."

Hvala vsem. Takole čutijo ljudje. Kri ni voda. Kdo ne bi dal za tako dobro stvar, ki ne rabi nobenega pojasnjevanja. Kdo bi ne pomagal revnemu in bolehnemu otroku, kateremu bolezen jemlje veselje do življenja. In otroku naše krvi, ki je nedolžen in ki si sam ne more pomagati.

Kadar dajate prispevke, dajte jih s čutom in zanosom, da ste vredni sin ali hčer rodne grude onkraj morja.

Janko N. Rogelj.

Ogenj v tovarni

V prostorih Gibson Engineering Co., na 1985 E. 85 St. je nastal vsled pokvarjene električne napeljave ogenj, ki je napravil za \$18.000 škode. Zgorele so večji del posteljne blazine, ki so bile last Best Bedding Co.

VINARNA ODPRTA

Ta teden se je zopet otvorilo poznano Korošec vinarno na 6629 St. Clair Ave., ki je bila vsled smrti v družini zaprta šest tednov. Gostom se bo kot vedno najboljše postreglo z raznimi finimi vini.

Ruski pisatelji pozivljajo ameriške časnikarje, da ne nehajo z bojem proti fašizmu

WASHINGTON, 20. aprila.—Trije ruski pisatelji so večeraj osebno apelirali na člane Ameriške uredniške zveze, da nadaljujejo z borbo proti fašizmu, o kateremu so rekli, da še nikakor ni mrtev.

Eden izmed obiskovalcev, ki so dospeli semkaj po več tisoč milij dolgem poletu, je obenem pozivljaval ameriške časnikarje, da prenehajo z natolevanjem in obrekovanjem proti Sovjetski uniji. Bil je to Ilja Grigorovič Ehrenburg, član uredniškega štaba moskovskih "Izvestij," tovariša, ki sta dospela z njim v Zedinjene države, pa sta Mihaj Romanovič Galaktinov, urednik "Pravde" za vojaške zadeve, in Konstantin Mihajlovič Simonov, član uredniškega štaba "Rdeče zvezde."

Prihod sovjetskih časnikarjev je bil nekoliko zakasnen, ampak ko so po obisku sovjetskega poslanstva dospeli v prostore Ameriške uredniške zveze, so jim navzoči časnikarji priredili topel in prisrčen sprejem.

Ker nobeden izmed trojice ruskih gostov ne govori angleško, je prevajal zanje sovjetski poslaniški tajnik Fedor Orehov. Skupna borba proti nacijem in Japoncem ni bil gol slučaj.

Urednik "Pravde" je rekel, da ni nobeno golo naključje, da sta se Amerika in Rusija skupno borili proti Nemčiji in Japonski kot predstavnicami nacizma in imperializma, in apeliral, da se ta borba nadaljuje z nezmanjšano energijo, dokler bo potrebno.

Ehrenburg je med splošnim odobravanjem izjavil, da želi govoriti o fašizmu, ker smatra, da je fašizem še vse prej kot mrtev. Opozoril je poslušalce, da je leta 1936 videl na ulicah Madrida prve žrtve fašizma, ko je tam tekla kri otrok, in da od tistega časa naprej smatra boj za zbrobitev fašizma za svojo glavno nalogo.

Potem je slovit sovjetski novinar v strastnem govoru apeliral na Amerikance, da ne smejo pozabiti, kaj je Rusija pretrpela v letih 1942 in 1943, zlasti pa da ne pozabijo Stalingrada. Ako bi ne bila Rusija tedaj stala kot jeklen zid, bi bila danes zapadno-evropska kultura in kultura v obče stvar preteklosti, je dejal Ehrenburg, potem pa je dostavil:

"Fašizem še ni do kraja poražen. Fašizma se ne da ustaviti s stražami na mejah. On menja oblačilo in masko, toda se nada-

ljuje. Fašizem moramo poraziti s peresi. Neki vojak je pokazal na moje pero in mi rekel: 'To je tvoj roketni top!'"

Rusija ne bo izvršila samomor, da ustreže drugim

Ehrenburg je izjavil, da en tekst vsakega fašista je propaganda sovraštva proti Sovjetski uniji, potem pa je nadaljeval: "Sovjetsko vlado se čisto dolži, da se vmešava v posle drugih narodov. Na Norveškem sem videl vrtnice in paradiznike, ki so skupaj rastle. Povedali so mi, da je to posledica morskega toka. Rusija je kot morski tok. On je tukaj, in mi ne nameravamo izvršiti samomora zato, da bomo ustregli drugim ljudem."

Ehrenburg je nato rekel, da ruski časopisi morda ne pišejo o Zedinjenih držav tako kot bi bilo zaželjeno, potem pa je dostavil, da lahko odkrito reče, da sovjetsko časopisje ne goji nikake sovraštosti proti Ameriki, medtem ko dvomi, da je mogoče isto trditi o mnogih ameriških časopisih.

Potem je priporočal, da bi uredniki obeh dežel skupno obravnavali vprašanje, ako bi v časopisju ne išli obrekovalni očitki proti drugi, in zaključil z izjavo, da Sovjetska unija iskreno želi živeti v miru in prijateljstvu z vsemi narodi sveta.

ČITALNICA SDD
V sredo, 24. aprila ob 8. uri zvečer se vrši sečitalnice Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Vsi čitalničarji in čitalničarke so prošeni, da se te seje gotovo udeležijo.

* PISMO IZ LJUBLJANE
Mrs. Bradač, 5905 Prosser Ave., ima pismo iz Ljubljane za Miss Anna Yanchar, ki je preje živela na dotičnem naslovu, ter ga dobi ako se zglaši pri Mrs. Bradač.

OSEBNA VEST
Mr. Matt Intihar, ki ima svoj urad na 630 E. 222 St., se nahaja v Columbus, Ohio, kjer je navzoč na konferenci zavarovalniške družbe. Konferenca se vrši v prostorih Ohio State univerze. Mr. Intihar se vrne domov v sredo.

Zanimanje za pouk slovanskih jezikov; zborovanje na Ohijski državni univerzi
Na državni univerzi v Columbusu se bo v soboto 27. aprila vršilo ustanovno zborovanje društva učiteljev slovanskih jezikov na višjih šolah v državi Ohio (Ohio Chapter, AATSE-EL). Navzočih bo nekaj povabljenec, ki se zanimajo za pouk slovanskih jezikov po ameriških šolah. Dobrodošli so še drugi, zlasti taki, ki učijo slovanske jezike po privatnih ali javnih šolah (učiteljice, duhovniki itd.) Zborovanje se bo pričelo ob 10. uri dopoldne v Pomerene Hall, Room 307. Glavna govornika bosta dr. Peter Epp iz Ohio State Univerzity in prof. Joseph Remenyi iz Western Reserve. Zborovanja se bo udeležil dr. F. J. Kern, da bodo zastopani tudi Slovenci oziroma Jugoslovani. Opozarjamo že zdaj na "broadcast" s postaje WOSU, Columbus, v soboto ob 4. uri popoldne. Priporočamo, da slušateljji pišejo postaji WOSU, če se strinjajo z govorniki. Vse to bo morda pomagalo, da se ustanovi stolica za slovenski jezik na Western Reserve univerzi v Clevelandu.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
 THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINI)
 By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
 For One Year—(Za celo leto) \$7.00
 For Half Year—(Za pol leta) 4.00
 For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year—(Za celo leto) \$8.00
 For Half Year—(Za pol leta) 4.50
 For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year—(Za celo leto) \$9.00
 For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March, 1879.

104

Ivan Bostjančič:

ŠE NEKAJ O KLEROFASHIZMU

II.

Ko je Donald Bell v svojem članku "Fašizem se vrača" (članek je bil priobčen tudi v "Enakopravnosti"), omenil nekoliko slučajev novih form, pod katerimi se fašizem zopet pojavlja, je poudaril osnovno misel: da fašizem še vedno ni uničen, da je aktiven in da se pripravlja za naskok. Da, zabloda bi bilo verjeti, da se je fašizem v Italiji končal z Mussolinijem in da se bo fašizem v Španiji končal z Francom. Fašizem menja svojo zunanjo obliko, nekje se pojavlja v formi nacionalističnega šovinizma kot je to bilo v Italiji, nekje v formi "katoličanstva in antisovjetizma" kot je to v Španiji, nekje v formi teorije o "rasni superiornosti," kot je bilo v Nemčiji, nekje pod formo "krščanstva in slovaške narodnosti," kot je to bilo na Slovaškem. Toda to so samo zunanje oblike, a cilj in vsebina fašizma ostane vedno ena ter ista. Vsi predstavljajo tisto fazo v zgodovinskem razvoju, ko starega reda ni mogoče več ohraniti z nobenimi reformami, pač pa edino z najhujšim terorjem in diktaturo. In tu je ravno tista soglasnost, ki veže tudi slovensko klerofašistično A. D. z ustaško-križarsko "Danico" ali pa "Našo Nado" pri Hrvatih, obe pa z ultranacionalističnim in monarhističnim "Srbobranom." Ceravno se po svoji zunanji obliki razlikujejo eden od drugega, so si vsi trije tesno povezani v svojih ciljih. Vsi trije so tesno povezani v svojem fanatičnem sovraštvu do nove Ljudske Federativne Demokratske Republike Jugoslavije in do maršala Tita. Vsi trije so združeni v svojih naporih, da uničijo vse tisto, kar so si jugoslovanski narodi priborili v teku štiriletnih osvobodilnih bojev in da jih prisilijo, da sprejmejo isto usodo kot so jo imeli pred vojno, kar pomeni, da jih potisnejo v iste okove starega reda, katerega obstoj je mogoče le potom novih form fašizma. (Kot je to slučaj na Grškem, kjer se vrši zamenjava Metaksasovega fašizma z novo formo, mogoče monarhističnega, fašizma.)

Se nekaj imam pripomniti kar se tiče fašizma. A. D. se na vse kriplje brani vsakih zvez s to besedo. V svojih razpravi "Klerofašizem" je A. D. posegla v zgodovino in na podlagi Hegelove dialektike in Marksove filozofije podala svoje "globoke misli." Posledice pa so (kot je že razumljivo pri takšnih "učenihi teoretikih," ki po svoji intelektualni zmožnosti niso kos niti ezopovski basni "O stenicah"), da je "summa summarum" te "globoke misli": to fašizem in komunizem je eno ter isto. Oba vleteta koren iz Marksove teorije "o državni vseomogočnosti." In punctum! (Marks, seveda, ni nikoli govoril o "državni vseomogočnosti," temveč je celo svoje znanstveno delo postavil na podlagi razrednega boja, ki se je in ki se še vedno vrši med kapitalizmom in delavstvom. Elemente Marksovega učenja ni treba iskati samo v komunizmu, temveč jih lahko najdete tudi v krščanskem socializmu, fabijanizmu, socializmu itd.) Po logiki A. D. če je "fašizem in komunizem" eno ter isto, lahko pričakujemo, da bo ob dani priliki papež podelil svoj apostolski blagoslov vladi Sovjetske zveze, če ga je že podelil fašistični vladi Franca. Ker pa kaj takšnega papežu za enkrat niti na misel ne pride, bo najbrže ta teorija A. D. popolnoma zgrešena. Vzeli jo bomo torej zopet kot propagandno sredstvo A. D., ki se bo menda naveličala, da nas meče v "komunistični" koš in nam sedaj pripravlja drugi—"fašistični." Da bi pa z tako sorto izkrivljanja pojmov očistila svoj lastni klerofašistični rog, seveda, nobenega upanja ni. Očiščen, prerujen v nove odeje odet, fašizem ostane, kar je—obupni napor starega reda, da se upre neizogibnemu zakonu evolucije, ki se vrši v človeški družbi. Toda ta evolucija (razvoj) gre svojo pot in takšne "Ameriške Domovine," ki bi se mogla temu zoperstaviti z "osoljenimi in konserviranimi" fašističnimi idejami, ni. Grški filozof Heraklit je rekel: "Vse teče, vse se menja..." In časi, seveda, tudi.

Vaš donesek za otroško bolnico v Sloveniji bo znak ljubezni in spoštovanja do potrebnih. V ta namen lahko prispevate tudi v uradu "Enakopravnosti!"

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Troje pisem iz okolice Ljubljane, Šiške in Drovlje

Dobro poznana Mrs. Tončka Kuhar, 114 S. 10 St., Beech Grove, Ind., je prejela troje pisem od svojih sester v okolici Ljubljane, Šiške in Drovlje. Prvo pismo je od sestre Franciške, Dovjak iz Zgornje Šiške, Obirska ulica, št. 34, Ljubljana, in se glasi:

"Ljubljana, 3. decembra 1945.

"Draga sestra!

"Z veseljem sem danes prejela Tvoje drago mi pisemce, katero je romalo celih pet mesecev. Ne moreš si predstavljati, kako smo bili veseli. To si lahko sama misliš, pismo prejeto po sedmih letih in še po taki svetovni vojni. Vsi smo bili od samega veselja v solzah.

"Moj tamali sin me je kar po kuhinji gori in dol nosil od vesolja. Mnogokrat smo te imeli v mislih in vse vas, če ste še živi. Torej zdaj pričnem in Ti na kratko opišem naše življenje med vojno.

"Živi smo vsi, hvalabogu, kar je glavno. Prestali smo mnogo hudega. Leta 1941, ko je italijanski okupator zasedel našo deželo, smo takoj začeli z delom proti fašizmu. Hoj starejši sin Jani je takoj organiziral fante in smo začeli propagando proti fašizmu. Imeli smo tiskarno. Zvečer smo tiskali, zjutraj pa raznesli po ulicah, Tudi jaz sem pomagala. Tiskali smo jih za vsa Ljubljana in Gorenjsko. To je bilo zelo nevarno. Če so katerega dobili, so ga kar k zidu postavili in ustrelili ali pa v zapor odgnali. Tam so ga pa garbali in mučili kot Kristusa. Mene bi bili kmalu enkrat dobili, so me že začeli preiskavati, pa sem se hitro izgovorila, da grem v cerkev moliti. Potem so me pa pustili. Imela sem pri sebi okrog 6.000 propagandnih listkov. Če bi me bili tistikrat dobili, bi me bili gotovo ubili.

"Moje ga sina Janita so enkrat dobili, oziroma eden ga je izdal. Potem so ga zaprli in mučili tri mesece. Tudi moj mož je bil zaprt. Potem veš, kako smo trpeli. Naše imetje so nam vse zaplenili, ker smo bili za partizane.

"Jani je bil dve leti v gozdovih partizan, noč in dan pod milim nebom. Mnogo je pretrpel. Težko je bil ranjen. Mislili smo, da bo ob nogo. Tri strele je dobil iz nemške brzostrelke. Ko so prišli partizani v Ljubljano in z njimi Janko zdrav in korenjak, smo mislili, da bomo kar ponoreli od samega navdušenja. Ti si dan sem rekla: 'Sedaj pa če prav takoj umrjem, svoboda je tukaj in sin se mi je vrnil.'

"Sedaj je šel v Rusijo za tri leta šudirati za oficirja. V hribih pri partizanih je dobil oficirski čin in hrabrosno kolajno. Tudi drugače smo mnogo prestali, glede lakote in pomanjkanja drugega. Pa samo da smo prestali in da je nastopila naša zlata svoboda, v kateri bomo srečno živeli. Drugi naši, Lojze, Johana, Francelj in Mici so vsi zdravi. Za danes naj bo zadosti, pa še drugi kaj več. Te pozdravlja sestra

"Franciška Dovjak."

Sledeče pismo je od nečaka Franca, sina sestre Franciške, in se glasi:

"Ljubljana, 8. decembra 1945.

"Draga teta!

"Danes se Vam jaz oglašam prvič v življenju. Vedno sem gledal Vaša pisma, ki ste jih pisali moji mami pred vojno. Vsa štiri leta sem pogrešal pisma od Vas in končno se mi je uresničila moja želja, ko je prišlo Vaše pismo iz Amerike.

"Ko sem tisti dan prišel domov iz šole, mi je mama vsa ve-

sela pokazala Tvoje zelo drago pismo. Vzel sem ji ga iz roke in ga neštetokrat prebral od začetka do konca. Ves dan smo se pogovarjali o tem. Posebno smo bili veseli, da ste vsi živi in zdravi. Tudi mi smo vsi zdravi razen mame, ki je precej boleha zaradi pomanjkanja hrane in prestanega strahu. Jaz ji pomagam pri gospodinjstvu in drugje, da bi se kaj pozdravila. Mi otroci jo imamo zelo radi, ker je zelo dobra mama. Ni nič čudnega, saj si je med vojno pritrgovala od ust, samo da bi mi ne bili lačni.

"Sedaj se je že malo zboljšalo, toda vseeno smo v pomanjkanju glede hrane in obleke. Povsem Vam, da če ne bi bilo med vojno strica Lojzeta, bi najbrže vsi pomrli. Posebne težkoče smo imeli zaradi tega, ker je bila vsa Ljubljana ograjena z žično mejo. Najbolj sva občutila vojno midva z mamicco. Bile so naju same kosti. Ko sem šel po poti iz šole, me je mnogokrat obšla slabost vsled izčrpanosti. Ravno tako je bilo z mamicco.

"Hodim v tretji razred v gimnaziju. Star sem 14 let. Zelo me veseli, ko ste pisali, da je moj bratranec Tinko v Evropi, tako blizu Ljubljane. S kakšnim veseljem bi ga sprejeli, če bi prišel k nam. Včasih, ko so ameriški avijoni bombneli nad nami, sem si mislil, da bo kar kakšno pismo padlo od Vašega Tinkota. Zaradi avijonov smo prestali precej strahu. Sedaj je vse gorje preostalo, toda pozabili ga ne bomo nikoli. Sedaj pridno delamo za obnovo naše lepe Titove Jugoslavije. Jaz sem bil že v mnogih delavnih brigadah, kjer smo obnavljali domove in polja. Za danes končam. Vam bom pa drugič več pisal.

"Najlepše pozdravljam Vas, strica Tinkota in Hildo. Oprostite moji grdi pisavi. Veste, to je zato, ker sem preveč igral harmoniko.

Tretje pismo je od sestre Mici z Ljubljane, ter se glasi:

"Ljubljana, 10. januarja 1946.

"Ljuba sestra!

"Z velikim veseljem sem prejela Tvoje zaželjeno pismo. Mnogokrat sem mislila na Vas, kako se imate. Tudi Ti me vprašaj, tako je bilo pri nas v tej strašni vojni. Veš ljuba, to je nemogoče popisati, tako se nam je godilo. Vse smo poskusili in doživeli, samo smrti ne, pa tudi ta nam je že stala pred očmi. To bi Ti samo mogla povedati, pisati se ne da. Moža so mi vzeli razbojniki o polnoči, ga pretepli in nato odpeljali v Nemčijo v internacijo. Klečali smo pred njimi, ta bi ga pustili, pa ni nič pomagalo. Vseeno so ga odpeljali.

"Tam so ga imeli čez eno leto, tako dolgo, da so ga osvobodili naši ameriški vojaki. Pravi, da tistega dne nikoli v življenju ne bo pozabil.

"Kakšno veselje in sreča je bilo za njega, ko je bil osvoboden suženstva. Mnogo hudega je preostal v pregnanstvu. Jaz z otrokom pa doma. Ostali smo brez zaslužka. Nič nismo imeli denarja. Vsega nam je manjkalo. Bili smo lačni. Nič nismo mogli kupiti, ker je bila draginja reznosna. Bili smo kakor jetniki. Tri leta nismo mogli iti v št. Vid in ne v Ljubljano. Vse je bilo ograjeno z gosto žico in bunkerji. Stražili so na eni strani Nemci, na drugi pa Italijani.

"Otroka nista nič hodila v šolo, jih nismo pustili. Tako smo bili že popolnoma obupani. Noč in dan je ropotalo in streljalo vse na okrog. Vsaki dan je bilo strašnejše. Že so nam popuščali živci od prevelike skrbi, kaj bo

z nami. A hvalabogu prišel je deveti maj, ko so nam priborili naši hrabri partizani zlato svobodo.

"Ob šesti uri zjutraj smo bili svobodni. Tudi tega dne Ti ne morem popisati, kako smo bili veseli. Od samega veselja je vse pritrkavalo in zvonilo. Slovenske zastave so visele iz vsake hiše, revne ali bogate. Ljudje so partizane poljubljali in jih nosili po rokah. Saj veš, so bili sirote štiri dolga leta. V hribih v mrazu, lačni, slabo oblečeni. Potem je bilo zanje bolje, ko so jim Angleži z avijoni vozili hrano, obleko in orožje.

"Na tisoče in tisoče naših partizanov je žrtvovalo življenje za našo svobodo. Vsa slovenska zemlja je prepojena z njihovimi krvjo. Po vseh naših gozdovih, so gosti njih grobovi. Nemci so jih streljali, obešali, bežali jim ude. Vse najstrašnejše so počeli z njimi, kadar so jih ujeli. Požigali so domove. Toško selo je požgano do zadnje hiše; vse hribne vasi so do tal požgane, kjer so se zatekali partizani. Počili so vse tiste kmetje in jih na zverinsko mučili zato, ker so partizanom dajali jesti. Kdor koli je sodeloval s partizani, je bil takoj umorjen ali pa so ga dali v zapor, da je tam od lakote umrl.

"Moj mož se je vrnil domov dne 14. avgusta 1945. Po težki in huđi vojni smo zopet vsi skupaj. France se bo šel učiti obrti. Zofija je uradnica. Mož je pa na pošti. Jaz jim pa gospodinjim. Pri nas je še vse na karte; gre še zmeraj trda. Saj veš, nam je okupator rušil in ropal štiri leta. Minilo bo še leto ali delj, da se bodo razmere uravnale.

"Moštvo imamo vse uničene, v roge tudi. Polje ni bilo nič obdelano in posejano. Vse je obostalo in čakalo rešitve. Samo da je konec. Vsaki dan bo bolje. Upamo, da bo kmalu dovolj kruha. Saj smo vsi pridni. Vse obnavlja domovino, staro in mlado. Tovarne so že začele precej dobro obratovati. Dela se tudi ob nedeljah in praznikih neumorno. Vsi delamo z veseljem, saj delamo za sebe, nič več za okupatorja.

"Lojze je tudi dosti prestal. Starejšega sina so mu vzeli Italijani in odpeljali v internacijo v Italijo na otok Rab. Tam je zbolel od gladu in je komaj ušel smrti. Lojzetu doma so pa živež ropali Nemci in Italijani. Od Francke Janko je tudi mnogo prestal. On je bil pa v hribih pri partizanih. Bil je huđo ranjen; sedaj je že ozdravel in je zelo fest dečko. Bil je zelo dober borec, zato je dobil hrabrostno odlikovanje.

"Sedaj pa končam za danes. Ti bom pa zopet drugič nadaljevala. Blagoslovljeno novo leto 1946 Vam želimo vsi skupaj!

"Mici."

PARTIZANSKE PESMI NA VZPOREDU "ZARJE"

Kdo je bil komandant "Stane"? Revija Liberation, katero je uredil Louis Adamič, prinaša "Stanetovo" sliko in ga predstavi z pravim imenom kot vrhovnega poveljnika partizanske osvobodilne fronte, lieut. general Franc Rozman, kateri je padel v letu 1944. V svoji pesnitvi ga predstavi Cvetko Zagorski na sledeči način:

*Brigade s hribov so se vsule kakor plaz
 pogumni njih korak nikjer več ne zastane.
 Za naš pravični boj, sovražniku v poraz
 je borec dala vsaka naša vas!
 Na čelu v boj hiti tovariš Stane.*

*Je že nasilnik na telcu našem stal,
 globoke nade vse bile so zakopane,
 Tedaj je pravi čas junak med nami vstal
 in naši vojski komandant postal.
 Pognal v nasgok se prvi je tovariš Stane.*

*Slovenske vojske on je glavni komandant,
 z njim pojdemo v pohod od vsch mej do Ljubljane.
 Ves narod mu sledi, on vojske je vodnik,
 a vojska domovini je branik.
 Od zmag do zmag povede nas tovariš Stane!*

To pesnitev, katero je uglasil Karol Pahor, poda "Zarja" v S. N. D. z drugimi partizanskimi pesmi in opereto "Pri zlatem sodčku" v nedeljo, 28. aprila popoldne. Rezervirajte ta dan "Zarji"!

Ameriška pšenica gre na Japonsko; Evropa bo prizadeta

WASHINGTON, 14. aprila — (O.N.A.) — Glasom zanesljivih informacij, katere je dobil vaš dopisnik, je odločil ameriški tajnik za trgovino, da je treba poslati pol milijona ton pšenice takoj na Japonsko.

Ta nepričakovana vest je prišla komaj nekaj dni po poročilih iz Tokija, ki so trdila, da je postal položaj prehrane na Japonskem nenadoma jako resen; ter da je treba takojšnje pomoči, ako hočemo preprečiti, da postane celo nevaren.

Odločitev, ki je padla v tej zadevi, bo težko prizadela nekatere druge dežele, katerim je imela Amerika dobavljati žita. Mnogo izvedencev za vprašanja prehrane je mnenja, da je nevarnost v omenjenih deželah mnogo bolj resna kot na Japonskem. Toda tudi z druge strani je pričakovati napadov na vlado radi tega sklepa, kajti politika vlade v pogledu žita in zalog moke bo videti mnogo bolj drastična kot zahteva položaj. Tako bodo mogli reči vsi oni, k poznajo razmere na Japonskem.

Odločitev ameriške vlade izzvala kritiko

Uradno je bilo povedano vašemu korespondentu, da bo imela Japonska prednost v pogledu dobav hrane napram dežalam, ki so je tako obupno potrebne kot na primer Indija. Tudi pošiljave v Evropo bo treba reducirati. Pod pritiskom problemov, ki so nastali radi njene lastne politike, je morala vlada Zedinjenih držav zaprositi Anglijo, naj da na razpolago svoje zadnje zaloge žita za prehrano Evrope. Obljubila je, da bodo Zedinjene države nadomestile te zaloge z dobavami, ki bodo "top priority".

Nekateri delegatov v skupnem odboru za živež so odkrito kritizirali naše napore, da pomagamo Japonski — in sicer ne glede na težave, v katerih se nahaja. Posebno odločni so bili baje delegati Nove Zelandije tako da je skrajno verjetno, da bo javna kritika postopanja vlade Zed. držav zelo ostra, čim bodo vse podrobnosti objavljene.

PRVI JUGOSLOVANI V AMERIKI!

Kdo so bili prvi Jugoslovani, ki so se naselili v Ameriki? Če ne veste, čitajte "A Nation of Nations," knjigo, ki je najnovejša literarno delo našega ameriško-slovenskega poznanega in spoštovanega pisatelja Louis Adamiča. Za vsakega naseljenca ali tu rojenega Slovence ali Jugoslovana je zelo važno, da je v uredništvu Enakopravnosti jo lahko nabavite.

ŠKRAT

NEKOMU V ALBUM

No, če tovariš osel je, naj oslu govorimo, da laglje se razumemo, kako je z Domovino.

Tam Tvojih rigarjev ni več, zbežali so, ko srake, so v svate k fašijem odšli, kjer rigajo, ko spake.

Zaščitni njihov rigar Ti, svetuj Ti svojim oslom, naj v Jugoslavijo gredo tazaj k poprešnjim poslom.

Naj tja gredo, naj pomore, kar niso prej umorili, bogate zemlje nagrabiti, kjer kri ljudem bi pili.

Bim bom, bim bom je klenkal zvon, zdajskim oslom Tvojim, nikdar me več ne slišite — bom pel tovaršem svojim!

UREDNIKOVA POŠTA

Vabilo na igro "Razvalina življenja"

Cleveland, O. — Ozivela je pomlad v krasoti cvetja legih barv. Tako tudi naša podružnica št. 14 SZZ. Članice so se zavezale, da se oživi prejšnja aktivnost. Sklenile smo prirediti igro in pomembno igro "Razvalina življenja". Igralci so tudi zvrstni. Odbornice bodo pa posebej, da bodo posetniki zadovoljni in da bo vsak dobro postrežen.

Sedaj je pa važno, da se članice potrudimo, da se v velikem številu udeležimo predstave. Sem gotova, da ne bo nobenemu žal. Članice podružnice št. 14 SZZ bomo hvaležne vsem posetnikom in bomo vedele, da ste jite z nami. Zato, napolnite dvorano Slovenskega društvenega doma na Recher Ave.

Predstava je podana v krasni blagajne te podružnice, ampak, kadar imamo kraj v blagajni, ni smo radodarne in rade ustrezno po možnosti vsaki prošnji, ako je le mogoče. Nimmamo pa zadostnih dohodkov, ker to je malenkost kar plačujemo mesečno v blagajno in ne zadostuje jiti ne za stroške domačega urada.

Predstave z igro nismo imeli že precej časa, ker razmere niso bile ugodne. Tudi sedaj ni najboljše, ampak moramo nekaj storiti, kajti prošnje za pomoč prihajajo in v skupnem delu bomo največ dosegle in poselnjam zadostile. Pričetek igre bo ob 3:30 popoldne. Po igri bo ples in postreglo se bo gostom tudi z okusnim prigrizkom. Prijamovabimo sosednje podružnice SZZ in vse cenjeno občinstvo na to predvedite. Naše članice so se vedno rade odzvale drugim društvenim, kadar se je kaj priredilo. Zato upamo, da nas ne boste prezrli sedaj, ko ima naša podružnica svojo predstavo in za-

Ostajam s sestriškim pozdravom,

Frances Medved, blagajničarka

Preskrbite potrebno nego slovenski mladini v Sloveniji. Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji! V uradu "Enakopravnosti" lahko oddaste vaš delež!

SKUPAJ V IZDAJSTVU — SKUPAJ PRED LJUDSKO SODBO

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca," Ljubljana, Jugoslavija

(Nadaljevanje)

Jugoslovanski narodi so postali politično vse bolj pomembno. Bihaški sklepi, ki so utrdili misel Jugoslavije in odklonili misel njenega razbitja, s čimer so odklonili tudi posledice fašistične politike, ti bihaški sklepi so udarili v politično življenje jugoslovanskih narodov z vso svojo težino.

"Sledil je nato nadaljni razvoj tako na vojaškem, kakor na političnem področju. Prišla je kapitulacija Italije, pri čemer so imele tudi edinice NOV svoj levji delež. S to kapitulacijo je dobila NOV Jugoslavije veliko količino orožja in postala je vojaški činitelj prvega reda na Balkanu. Prav tako je s tem razvojem postalo politično vodstvo narodno osvobodilnega gibanja in vse narodno osvobodilno gibanje politični činitelj prvega reda.

"Nadaljni razvoj nam kaže priznanje uspehov narodnega odpora NOV in politike našega vodstva na vseh straneh. Pride do preokreta v politiki zapadnih zaveznikov, ki spočetka niso pripisovali onega pomena kakor so jih dejansko imele te edinice. Pripisovali pa zapadni zavezniki niso odporu in borbi partizanske vojske pomena, ki ga je ta vojska zaslužila, zaradi tega, ker je izdajalska emigrantska klika v Londonu prikazovala na perfiden način uspehe partizanske vojske kot uspehe Mihajlovičevih tolp.

"Razvoj vojaških dogodkov je to perfidno intrigo, to krinko laži raztrgal in imel za posledico, da so zapadni zavezniki pristali na priznanje jugoslovanske NOV, kot vojaškega činitelja. Vsi zavezniki pa so sprejeli NOV kot zavezniško vojsko v svoje politične in vojaške načrte. Narodno osvobodilna vojska je postala na ta način deli enotne zavezniške fronte tudi pravno, kar je dejansko že ves čas bila.

Slovenska reakcija roko v roki s fašisti proti ljudstvu

"Vendar pa ves ta razvoj reakcije ni izpametoval. Vztrajala je na poziciji izdaje. Vztrajali so Nedičevi četniki, vztrajali so Mihajlovičevi četniki, vztrajali so, samoumevno ustaši na svojih izdajstvih, na svoji fašistični borbi, vztrajali pa so tudi vsi oni, ki so stali za vsemi temi izdajalci. V Sloveniji je nastal narodni odpor istočasno kakor v drugih delih Jugoslavije. Tudi v Sloveniji opazimo takoj iste pojave, kakor v ostalih delih države. Dočim se na eni strani konsolidira Osvobodilna fronta ter postane politični in kmalu tudi vojaški činitelj, se prične zbiranje tudi na drugi strani in se tudi prične konsolidiranje in organiziranje nove politične oblike ali pravilno, nove oblike s staro vsebino in ta vsebina bi se lahko imenovala združena reakcija.

"Na eni strani ljudstvo s svojo Osvobodilno fronto, na drugi strani združena reakcija s svojo fronto odpora proti ljudskim težnjam, proti borbi odpora proti osvoboditvi, skratka: fronta izdaje. Na to politiko je vrgel drastično luč proces, ki je bil meseca oktobra 1943 v Kočevju. Na zatožni klopi je sedela tedaj skupina, ki je predstavljala vse smeri slovenske reakcije, vse smeri slovenske izdaje. Bili so tam izdajalski oficirji, ki so vstopili v borbo proti narodno osvobodilni vojski ob strani okupatorja, v njegovi službi. Bili so politični organizatorji odklona proti narodno osvobodilni borbi, organizatorji, ki so povzročili s svojim delovanjem posledice na bojišču.

"Bili so tam predstavniki Slovenske lige, predstavniki Sokolske in Narodne lige, bili so tam duhovniki kot predstavniki svoje skrajno reakcionarne politike. Bili so tam končno izvrševalci nalog, ki jih je ta združena reakcija dajala, klavci in ubijalci slovenskih otrok, žena in moških.

"Ves ta cvet je sedel pred sodniki vojaškega sodišča v Kočevju. Ta proces nam daje nazorno sliko položaja, kakršen se je razvil do italijanske okupacije. Kočevski proces nam pove, da je združena reakcija izbrala ono

obliko odpora, kakršen je trajal do konca, do zmage narodno osvobodilne vojske. Slovenska, Sokolska in Narodna legija so organizatorno zaledele onih formacij, ki jih je slovenski narod ob njihovem pojavu sprejel z največjim gnusom.

"Pokaže se, da so vse te tri legije organizirano zaledje bele garde, formacije MVAC, ki je stopila v življenje zato, da se bori proti slovenskemu ljudstvu, ki se je odločilo za boj proti okupatorju. Organizacija bele garde je bila sestavni del italijanske okupacijske vojske. Imela je italijansko orožje, vodstvo je imel italijanski oficirski zbor, operacije so se vodile po navodilih italijanskega okupatorja. Največji svoj podvig zaznamuje bela garda ob času roške ofenzive. Tedaj je italijanski okupator napadel položaje takratne slovenske partizanske vojske z ogromno vojaško silo.

"Napadel je takrat že nastalo osvobodeno ozemlje s 60.000 možmi in še z mnogimi nadaljnimi edinicami. Pri vsem tem je najbolj žalostno dejstvo, da so tedaj edinice bele garde padle partizanski vojski v hrbet in da so kot edince, ki so bile izvežbane na terenu, ki so teren poznale, služile okupatorju kot orodje, kot vodniki pri njegovih operacijah.

Bela garda—kraljevska vojska

"Toda ne samo pri vojaških operacijah, marveč tudi zaledje teh belogardističnih edinic, eksponenti teh belih gardističnih eksponenti reakcije na deželi so storili to, kar so najgнусnejšega mogli storiti. Oni so služili okupatorju, ki si je zastavil cilj, uničiti slovenski narod, da so temu okupatorju služili kot ovađuhi, kot tisti, ki so sortirali Slovence med one, katere je treba pobiti ali odpeljati v interna-

cijo in one, ki bi eventualno začasno še smeli ostati na svojih domovih. To je zgodovinska resnica, ki je ni mogoče izbrisati.

"Ta ofenziva se je vršila na povelje samega Mussolinija, ki je v svojem znanem v Gorici postavil zahtevo, da naj se iztrebi phebivalstvo takozvane Ljubljanske pokrajine.

"Pri tem ugotavljam neko posebno okolnost, namreč okolnost, da se ta ofenziva ni izvršila samo s pomočjo takozvane klerikalne reakcije, da se pokolji in odgoni v internacijo niso vršili samo z njihovo pomočjo. Ne! Včeraj smo slišali ugotovitev, da je bila bela garda smatрана kot del Mihajlovičeve vojske, kot del kraljevske vojske. Torej je ta bela garda, ki je bila sestavni del italijanske okupatorske vojske, ta bela garda, ki je izvajala svoj teror nad slovenskim ljudstvom, da je ta bela garda torej predstavljala v domovini kraljevsko vojsko!

"Nadaljni rezultat kočevskega procesa je razkrinkanje različnih potez združene slovenske reakcije, ki so sledile potem, ko okupatorju ni uspelo zrušiti partizanske vojske. Navzlic udarcem, ki jih je doživela tedaj partizanska vojska, se je zopet dvignila, se preuredila in doživela nov porast. Fašistična vojna na vzhodu je doživela svoj

zastoj. Rdeča armada je končno veljavno ustavila prodiranje fašističnih hord. Stalingrad se je upiral, odpor se je jačal iz dneva v dan in vse bližje in vse vidnejši je bil poraz, ki je sledil bitki za Stalingrad. Italijanski okupator je izvajal iz tega svoje posledice.

(Dalje prihodnjč)

Zdrav narod, posebno mladina, potrebuje najboljše nege, da bo ostal čvrst za odporost proti fašizmu. Prilika za doprinos v sklad otroške bolnice v Sloveniji je za vse pomembna. Prispevajte po svoji zmognosti kjer koli: tudi v uradu "Enakopravnosti" lahko oddaste vaš doprinos!

Naprodaj je

farma, obsegajoča 50 akrov, z vsemi gospodarskimi poslopi; tlakovana cesta, elektrika, itd. Za podrobnosti se oglasite pri Mr. Victor Wood, 19401 Pasnow Ave.

Naprodaj je

hiša za eno družino; 7 sob in kopalnica, parna gorkota. Zaprta porči z mrežami in okni; garaža za dva avta. Velika in lepo urejena lota. Hiša se nahaja na E. 156. cesti, blizu School Ave. Cena \$7,500. Za podrobnosti pokličite lastnika po 5. uri popoldne. IV. 4871.

DELAJE V MODERNEMU POSLOPJU THE TELEPHONE CO. potrebuje

ŽENSKES kot delavke hišnih del
Downtown poslopja
Stalno delo—Dobre plače
Polni ali delni čas
6 večerov v tednu
5:10 do 1:40 zj.
Zglasite se na
Employment Office
700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop., dnevno
razven ob nedeljah
THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Delo dobi
prvovrstni popravljalec avtomobilov (First Class Body and Fender Repairman). Plača od ure po najvišji ceni. Vprašajte pri Re-Nu Auto Body, 982 E. 152 St., GL 3830.

VAŠI ČEVLIJI
bodo gledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.
Frank Marzlikar
16131 St. Clair Ave.

Prijatelj's Radio Service
1142 East 66th St.
vokal Bliss Ave. in E. 66 St.
90-dnevno jamstvo na vsemu delu in komadil.
Telefon v trgovini: EXpress 2680
na domu: EX 3985

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

Delo dobi ženska
Stalno delo dobi ženska za čiščenje Klubovih prostorov ob jutranjih urah. Plača je mesečna po dogovoru. Ako katera ženska želi sprejeti to službo, naj se zgleda pri tajniku Kluba društev SND v uradu SND.
Odbor Kluba društev SND

Delo dobijo
Stalno delo dobijo dve ženske za pomagati čistiti dvorane in urade po dva do tri dni v tednu. Dobra plača od ure. Ako katere želijo delati nekoliko dni v tednu, naj se zgledajo v uradu SND na St. Clair Ave.
Gospodarski odbor SND.

Avto kupim
Želim kupiti dobro ohranjen avto 1939-1940 ali 1941 leta. Kdor ima za prodati naj pokliče KE 6244.

Rad bi zvedel
za John Prišel, doma iz Maline, fara Čatež. Imam mu za sporočiti zelo važne novice iz stare domovine. Ako sam to čita ali pa če kdo ve kje se nahaja, je prošnja, da sporoči na MARTIN KOMOČAR, 896 E. 139 St.

Išče se žensko
ki je pripravljena sprejeti v prodajo zemljišča in posestva za dolgo ustanovljeno zemljiško firmo. Sprejme se tudi prodajalca na podlagi provizije. Za podrobnosti pokličite MAin 8348

Veteran
želi kupiti dober rabljen avto ter je pripravljen plačati najvišjo ceno. Pokličite MU 5796

Ženska
dobi delo za splošna hišna opravila in pomoč z otroci; da bi ostala preko noči. Nič pranja. Prosto ob sobotah in nedeljah. Pokličite IVanhoe 6098.

PINING UNDER THE PINES... 'Tis said that in the spring a young man's fancy turns to thoughts of love, so Jimmy Murray, Johnson City, N. Y., not wanting to be an exception to the rule, whispers sweet nothings to his lady fair, Kathy Callahan. They're all wrapped up in the mysteries of puppy love as they hold a tryst under the pines. Many an oldster could take a lesson from this young fair couple.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.

Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sedeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI ČLANI:
Častni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
Častna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1934 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
Častni član: DR. F. J. KERN, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČLANI EKSEKUTIVE:
Predsednik: ETEIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.
Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
Blagajnik: VINCENT ČAIKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1490 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
Člani:
LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
FRANK ZAITZ, 2391 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:
LOUIS ZELENIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
JOSIE ZAKRAJSEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:
ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
JOSEPH F. DURN, 15605 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Alquippa, Pa.
ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
REV. MATH KEBE, 223—57th St., Pittsburgh 1, Pa.
FRANK KLUNE, 604—3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
KATHERINE KRAINZ, 17838 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
JOHN POLLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
LUDVIK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
ANTOINETTE SIMCICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
THERESA SPECK, 4658 Ross Ave., St. Louis 16, Mo.
VALENTINA STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnston, Pa.
ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

SLOVENC, POZOR!

Pravkar sem se vrnil od ameriške mornarice in sem pripravljen vam biti na uslugo

OTVORIL SEM Waterloo Beverage Store

v Gubančevem poslopiju na
16721 WATERLOO ROAD

"Edina slovenska trgovina te vrste"

POLNA ZALOGA PIVE, VINA IN CORDIALS,
katere lahko vzamete domov po steklenicah
in v zabojih

TUDI DOPELJEMO NA DOM
Ernest Mramor, lastnik

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo priljubljene povesti

AIR COMMANDER . . . Lt. Gen. George Stratemeyer, former commander of the U. S. air forces in China, has been appointed commander of the newly formed air defense command. He will be responsible for defense of the United States.

TEREZA ETIENNE

JOHN KNITTEL

(Nadaljevanje)

Zvonovi so zazvonili. Bila je zgodnja jutranja maša! Ti ljudje so bili zakrknjeni katoliki. Amadeus se je povrnil v hišo. Srečal je Lucijo, ki je prišla iz cerkve. Videl je svojega očeta, ki je odhajal skozi stranska vrata in držal roki na hrbtu. Videl je, kako je stopal po samotni, zaviti cesti proti prelazu, odkoder vodi pot naravnost v eno izmed severno italijanskih dolin. Videl je, kako je postava njegovega očeta izgnila pred svetlomodrim nebom. V gornjem nadstropju je Amadeus opazil svojega zaščitnika, ki se je bril pri oknu. Nenadoma si je zaželel obraza svoje matere. Kje je? Ali jo naj poišče? Kje je njena soba? Nenavadna plahost ga je obšla, družila se je s sladkostjo, ki ga je skora j strašila.

"Tu bom ostal, dokler me ne bo ljubila," si je dejal.

Nekoliko pozneje je zaupal svojo odločitev župniku. Zdi se, da Teodorja Strauba ni razveselila. Kaj? Amadeus naj bi ostal tu več dni, morda celo več tednov? Amadeus bi bolj ukrenil, je dejal Teo, če bi jutri z njim odšel v Lutzikon. Saj ju bo drugič spet lahko obiskal. Mladeniča je bolešno zadelo. Ne, svoje matere ne more zapustiti, zdaj ne. Ne more je zapustiti, dokler je ni vsaj nekoliko spoznal. Župnik ga je čudno pogledal. Prihodnji dan mora odpotovati in Gottfrieda hoče odpeljati s seboj.

"Dobro premisli, moj mali," je rekel, "preden se boš odločil."

Amadeus se je odločil. Ostal bo še nekaj dni. To je povedal svoji materi.

"Ne," je rekla, "oditi moraj!"

Nekaj se je v Terezi budilo. Bilo je, kakor če poka pomladni led. "Moj Amadeus," je dejala, "zares mislim, da ti ne bo koristilo, če boš dlje ostal tukaj. Midva sva odpuščena kaznjena, človeka brez časti, ob najinih imenih se zgrozijo ljudje. Ne uživava niti več varstva jetniških zidov. Svojo pot skozi življenje boš moral hoditi brez naju. In midva morava sama hoditi svojo pot."

Amadejeve oči so zalile solze.

"Mati," je vprašal, "ali si kdaj mislila name, ko si bila v Hindelbanku?"

Potem pa je nenadoma vzela njegov obraz med svoji roki in ga je stresla.

"Fant, fant! Preveč vprašuješ!"

Potegnila je njegov obraz k sebi in ga je poljubila. Vzdrgetala je:

"Pojdi, pojdi!" je zaklicala.

Toda Amadeus je ostal.

Druga dne je bilo njegovo srce razdeljeno; imel je preveč dolžnosti. Izkazati bi se moral hvaležnega svojemu zaščitniku in odpotovati z njim v Lutzikon; že zato bi moral odpotovati, ker mu je tako ukazala njegova mati. Ne mara, da bi ostal pri njej, je dejala. Vendar pa — saj mu je lastno srce prepovedovalo oditi. Ljubezen in sočutje, kakor ju še nikoli ni občutil, sta se ga polastila. Sladko koprnjenje je neukrotljivo rilo po njem do najglobljih globin njegovega srca. Vsem je kljuboval, le sebi ne. Župnik še nikoli ni videl, da bi bil tako svojeglav, tako trdoglav.

"Amadeus," je dejal, "le premisli! Ne marata, da bi ostal tu! Na poti si jima! Čeprav sta tvoja roditelja, nista poročena. Prav za prav bi bilo boljše, da bi ti nikoli ne razodel njune skrivnosti."

"Ne morem ju zapustiti! Zdaj še ne!" je zaklical Amadeus.

"Besede!" je mrzlo dejal Teodor Straub in v svoji notranjosti se je tresel za Amadejev dobrobit. Za dobrobit svojega Amadeja! Mladega človeka, ki ga je vzgojil! Neizmerno bi mu lahko škodovala njegova mati. Celo sama je vedela. In zato je hotela, naj odpotuje. Amadeja ni bilo mogoče pregovoriti. Ostal je. Župnik se je sam poslovil. "Ostal bom teden dni," je rekel Amadeus.

"Bomo videli, bomo videli!" Čudni in samotni dnevi so prišli za Amadeja. Preiskal je okolico. Odhajal in prihajal je skozi hišna vrata. Gledal je po beljenci, votlooke obraze Lucije in Anemarije. Včasih je posedal v delavnici svojega očeta. Tam je spoznal človeka, ki je delal kakor nesrečen stroj, mu zastavljal čudna vprašanja, pa se je vendar zdelo, da mu ni mar odgovorov.

Tereza je ostala resna in mračna, toda živela je za Amadeja, znašla se je v nenavadnem novem stanju, bilo ji je nepojmljivo tuje. S prikritimi pogledi je zasledovala kretnje mladega tujca po hiši.

"Ali je moj sin?" je vprašala Gottfrieda nekega večera. "Neverjetno! Tako velik fant je zrasel iz otročička, ki sem ga zapustila v Leonidinih rokah? Skoraj neverjetno. Vsa ta leta sem sanjala — sanjala o majhnem otroku! Da! Vedela sem, da je doraščal, toda vedno sem ga gledala le kot otroka. Da, ko sem bila v Hindelbanku, sem sanjalarila o tem, da bom spet videla svojega otroka. Ah, kakšna tolažba! Zdaj pa, ko je v hiši, se mi zdi, kakor bi bilo moje srce oledenelo, kakor bi ne mogla prenesti njegovega pogleda. Grenko je vse v meni. Grenko! Grenko!" Tereza je gorela po tolažbi. Zgрозila se je, solze so ji zalile oči.

Nekoč je prišel Amadeus iz

vasi in prinesel zavitek, ki ga je šel iskat na majhno pošto. Nesel ga je v svojo sobo in ga odprl. Ta večer so se spet vsi zbrali okrog mize. Amadeus je sedel poleg svoje matere. Zdaj se mu je zdelo, kakor bi bil doma; pod mizo je prijel materino roko in jo krepko stisnil, srečno se je zasvetil njegov obraz.

"Danes zvečer," je rekel, "vas bom vse presenetil."

Štiri pari oči so se radovedno uprli vanj.

Kaj bo neki? Podobno kakor

Božič v Thorbergu? Kakor Božič v Hindelbanku? Odprli so celice; po dvorišču so se lahko poljubno sprehajali; tam je bilo drevo s prižganimi svečami; potice, kava in oranže namesto konjskega mesa, kruha in ričeta? Harmonij je igral? In celo pazniki so se takrat nasmihali!

"Presenečenje?" sta klicali Lucije in Anemarija odprtih ust.

"Eh da!" je rekel Amadeus.

"Še eno manjka v tem srečnem domu: glasba in petje!"

Konec prihodnjic

PISMA IZ STAREGA KRAJA

Grozote dachauskega taborišča na procesu v Nuernbergu

Mrs. August Korach, 1238 E. 74 St., je prejela pismo od svoje sestre Ivanke Kunej iz vasi Železno št. 11, pošta Podsreda, h kateremu je bil priložen izrezek iz starokrajškega časopisa, ki pod zgorajšnjim naslovom prinaša sledeči opis grozot v nemškem lagerju:

Zastopnik ameriškega tožilstva Dodds je zahteval od sodišča, da se v zvezi z obtožbo proti krivcem zasliši pričča Blach.

V dvorano je stopil zdravnik Franc Blach, Ceh po narodnosti.

Predstavnik ameriškega tožilstva je predlagal, da se pred zaslišanjem pričča prečita njegovo pismo poročilo, ki ga je podal pod prisego.

V pismenem poročilu je rečeno, da je bil dr. Franc Blach glavni zdravnik državne bolnišnice v Pragi. Po vdoru Nemcev leta 1939 je bil s strani okupatorjev aretiran kot talec. Aprila 1941 je bil poslan v koncentracijsko taborišče v Dachau, kjer je ostal vse do osvoboditve taborišča s strani Američanov l. 1945.

Prve tri mesece je bil v "kavenskem taborišču", zatem je bil poslan v bolnišnico, kjer je postal objekt različnih poizkusov, ki so jih vršili Nemci zaradi proučevanja trebušnega legarja. Nato je bil premeščen v oddelek za raztelesovanje trupel.

Od srede leta 1941 pa do konca leta 1942 je bilo po izjavah dr. Blacha izvršenih okrog 600 operacij nad zdravimi jetniki. Te operacije so vršili zaradi vzgoje študentov medicine iz vrst SS-a ter SS-ovskih zdravnikov. Številni jetniki so umirali na operacijski mizi. Drugi so umrli kmalu po operacijah. Za časa svojega bivanja v Dachau je bil dr. Franc Blach pričča številnih zločinskih medicinskih poizkusov na jetnikih.

Leta 1942 so hitlerjevci pričeli delati poizkuse glede ugotovitve učinkov zaradi spremembe zračnega pritiska. Priča je trdila, da je bilo, takim poizkusom podvrženo 400 do 500 jetnikov. Oni, ki niso umrli, so bili prestavljeni v invalidski oddelek.

Dr. Raser je v Dachau-u iz-

vrševal poizkuse, da bi proučil delovanje mrzle vode na človeški organizem. Za te poizkuse, ki jim je često prisostvoval tudi Himmler, je bilo uporabljenih okrog 300 jetnikov, od katerih jih je večji del pomrl, tisti, ki so ostali živi, so pa znoreli.

Pismeno poročilo pričča govori tudi o drugih zločinskih poizkusih. Slačenje kože z mrtvih jetnikov je bilo v taborišču običajno. Nemci so jo na kemičen način predelovali, jo na to sušili na soncu ter iz tega izdelovali sedla, copate, damske torbice in druge predmete. Zlasti so SS-ovci cenili tetovirano kožo.

V taborišču so se izvrševala številna pobijanja s pomočjo plinov, v zbrizgavanjem strupov ter streljanjem. Priča je prav tako videl, kako so potiskali v peč krematorija žive ljudi.

Franc Blach je izjavil, da je bilo leta 1941 v Dachau-u zaprtih v posebnem taborišču 5 do 6 tisoč Rusov. Trikrat v tednu so jih Nemci vodili v skupinah od 500 do 600 ljudi do jase pred velikim rovom v bližini taborišča in jih streljali. Nekoč je bil Blach pričča, ko je ustrelili 94

sovjetskih ujetih častnikov, med katerimi sta bila 2 vojška zdravnika. V aprilu 1945, tik pred osvoboditvijo taborišča, so hitlerjevci postrelali veliko skupino ujetnikov, med katerimi sta bila tudi dva francoska generala. Tik pred osvoboditvijo taborišča so Nemci postrelali drugo veliko skupino jetnikov, ki so jih ločene v taborišču. V teku leta 1941 in 1942 je umrlo na taboriških ruskih, francoskih in italijanskih jetnikov od glada.

Ko je predstavnik ameriškega tožilstva Dodds zaključil tanje pismenega poročila, je Franca Blacha, je prešel na sliševanje pričča. Ta je izjavil, da so taborišče v Dachau-u često obiskovali visoki hitlerjevski vladni uradniki, ki so se tam zadrževali samo po nekaj urah. Večkratni obiskovalec taborišča je bil Himmler, ki je prisostvoval izvrševanju različnih poizkusov na jetnikih. Po njegovemu so taborišče često obiskovali Bormann, Kaltentzmann, Fricke, Rosenberg, Funk, Stangl in drugi pomembni hitlerjevci.

NAZNANILO IN ZAHVALA

1890

1946

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je umrl naš ljubljani soprog, oče in oči

Anton Kaluža

Zatisnil je svoje blage oči dne 14. marca. Pogreb blagopokojnika se je vršil dne 18. marca iz August F. Svetek pogrebnege zavoda na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v naročje matere zemlje k večnemu počitku.

Blagopokojnik je bil rojen 30. oktobra 1890 leta v Košani pri Št. Petru na Krasu.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njegovi krsti. Ta dokaz vaše ljubezni napram njemu nam je bil y veliko tolažbo.

Dalje hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnika. Hvala tudi vsem, ki so darovali za druge namene. Hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu.

Zahvalo naj sprejmejo vsi, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru, ter vsi, ki so ga sprejmili na njegovi zadnji zemeljski poti na mirodvor.

Hvala pogrebneemu zavodu August F. Svetek za vzorno uredjen pogreb in najboljšo vsestransko poslugo. Isto naj bo izrečena toplja zahvala sobratom-pogrebem društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ, ki so nosili krsto.

Prav posebno zahvalo naj sprejme predsednik društva za lep poslovilni govor ob odprtem grobu na pokopališču. Dalje najlepša hvala sosedom za cvetlice kakor tudi Mr. in Mrs. Victor Lucic, Mr. in Mrs. Joseph Krulich, Mr. in Mrs. Frank Krovnik, za vso veliko pomoč in tolažbo v dneh bolezni in smrti. Hvala Mr. in Mrs. Andrew Likan, ki sta prišla na pogreb iz Barbertonu, O. Hvala tudi vsem prijateljem, ki so se prišli posloviti od njega iz Barbertonu, O.

Končana je Tvoja zemeljska pot. Odšel si tja, kjer ni solz in ne trpljenja na kraj večnega miru in blaženstva. Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo v naših srcih dokler bodo utripala. Spavaj mirno—snivaj sladko!

Žalujoči ostali:

MARY KALUŽA, soproga;
ANTHONY in ANDREW, sinova;
PETER, JOSEPH in MARY, pastorki;
v stari domovini pa zapuška očeta,
tri brate in dve sestri.

Cleveland-Collinwood, Ohio, dne 23. aprila, 1946.

NAZNANILO!

CENJENEMU OBCINSTVU NAZNANJAMO, DA SMO ZOPET OTVORILI

NAŠO VINARNO

ki je bila zaprta šest tednov. Sedaj bomo vsem najboljše postregli s finim vinom za na dom ali v yinarni.

Se priporočamo za obisk in obenem vsem želimo vesele praznike.

KOROŠEC WINERY

6629 St. Clair Avenue

V BLAG SPOMIN

August 15, 1918

April 23, 1943

ob tretji obletnici, kar je dal svoje mlado življenje naš ljubljani soprog in sin ter dragi brat

Aviation Cadet John R. Zaic Jr.

U. S. ARMY AIR FORCE

Umrl je za svobodo sveta v zrakoplovni nesreči dne 23. aprila 1943

Danes je poteklo tri leta, kar si končal svoje mlado, upalno življenje, naš ljubljani Johnny. Tri brezkončno dolga leta, polna solz in bolečin za nas. Zaman koprni po Tebi Tvoja družica, da Te objame, in zaman si želišjo oče, mati in sestre, da bi se povrnili, da Te pritisnejo na srce.

Odšel si tja, odkoder ni povratka in ostala je le gomila tam na njeni smrti, kjer počivaš večno nezdravno spanje. Vse je končano in ostala so le naša strita srca, ki bodo enkrat poleg TEBE našla večni mir!

Žalujoči ostali:

BERTHA, soproga; JOHN in ANNA, oče in mati;
Ann Chernich in Mary Tolar, sestri; Frank in Frances Tegel, tast
in tašča; Jack Okorn, stric, v Milwaukee, Wis.;
Joseph Zaic, stric, v Hibbing, Minn.

Cleveland, Ohio, dne 23. aprila, 1946.